

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie ze skargi J.P. o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 kwietnia 2006 r., sygn. akt I ACa [...], wydanym w sprawie z powództwa P. S.A. w P. przeciwko D.N., K.N., J.D. i J.P. o zapłatę, na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 lipca 2019 r., na skutek skargi kasacyjnej skarżącego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 lutego 2018 r., sygn. akt VII ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) odstępuje od obciążenia pozwanego J. P. kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz powoda;**
- 3) przyznaje adwokatowi S.G. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) zł powiększoną o podatek od towarów i usług we właściwej stawce, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanemu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwany J.P. wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Zdaniem skarżącego, postępowanie w sprawie było dotknięte nieważnością, bowiem Sąd Okręgowy nie wykonał dyspozycji z art. 412 § 1 k.p.c., to znaczy nie rozpoznał sprawy na nowo, „zamiast tego przepisał słowo w słowo treść uzasadnienia uchylonego wyroku Sądu Okręgowego w [...]”. Oznacza, że postępowanie w pierwszej instancji miało charakter pozorny. W takim postępowaniu obrona praw jest nie możliwa”.

Skarżący wskazał również na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, wynikającą z nierozpatrzenia przez Sąd Okręgowy sprawy na nowo, w szczególności braku jego własnej oceny dowodów.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ustalone jest stanowisko, że Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę kasacyjną, nie może w ramach bezpośredniej kontroli kasacyjnej, badać nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji. Uchybienia powodujące nieważność postępowania pierwszoinstancyjnego mogłyby stanowić przedmiot badania w postępowaniu kasacyjnym jedynie pośrednio i o tyle, o ile skarżący zarzuciłby sądowi drugiej instancji - w ramach podstawy z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. - naruszenie art. 386 § 2 k.p.c. (zob. wyroki

Sądu Najwyższego z 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1999, nr 5, poz. 81 z 24 maja 2012 r., V CSK 255/11, nie publ. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 16 listopada 2006 r., II CSK 177/06, nie publ.). Niezależnie jednak od powyższego trzeba zaznaczyć, że okoliczność, na którą wskazuje skarżący, jako mającą uzasadniać zarzut nieważności postępowania, nie mieści się w katalogu uchybień wymienionych przez ustawodawcę w art. 379 k.p.c.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo też podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.).

Pozwany upatrywał oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu drugiej instancji w tym, że Sąd pierwszej instancji uzasadnił wyrok w sposób sugerujący, że nie rozpatrzył sprawy na nowo, gdyż po rozpoznaniu sprawy na skutek wznowienia postępowania, wydał wyrok, który uzasadniał tak samo, jak uzasadniony był wyrok, od którego wniesiono skargę o wznowienie postępowania. Tę sytuację pozwany zakwalifikował jako naruszającą art. 328 § 2 k.p.c., co zarzucił w ramach podstaw skargi kasacyjnej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że naruszenie art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. może wyjątkowo stanowić usprawiedliwioną podstawę kasacyjną wtedy, gdy wskutek uchybienia wymaganiom stawianym uzasadnieniu, zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej i dotyczy to wyłącznie wyroku sądu drugiej instancji, nie zaś sądu pierwszej instancji (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2018 r., V CSK 292/17, nie publ.).

Uzasadnienie jest tylko objaśnieniem przyczyn, które spowodowały wydanie konkretnego orzeczenia, ale z samym orzeczeniem nie może być utożsamiane. Skoro pozwany oparł skargę o wznowienie postępowania na tym, że w sprawie był niewłaściwie reprezentowany, a w postępowaniu wywołanym skargą o wznowienie postępowania nie przedstawił jakichkolwiek wniosków i dowodów, które by poddały w wątpliwość trafność rozstrzygnięcia wydanego poprzednio, to trudno widzieć jakąś istotną wadę w tym, że Sąd Okręgowy po przeanalizowaniu sprawy raz jeszcze, wydał w niej identyczne rozstrzygnięcie z wydanym już wcześniej i uzasadnił je z odwołaniem się do tej samej co poprzednio argumentacji. Tego rodzaju sytuacja i to przed Sądem pierwszej, a nie drugiej instancji, niewątpliwie nie świadczy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 108 i art. 102 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi reprezentującemu pozwanego z urzędu w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy orzekł stosownie do § 2, § 8 pkt 7 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1714).